

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Socjologia kultury		8.0.13716	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Pragmatyki Komunikacji i Dydaktyki Języka Rosyjskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Żanna Śładkiewicz, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. warsztatowe		30 godzin – udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		5 godzin – samodzielna lektura literatury przedmiotu;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin – samodzielne przygotowanie projektu	
Liczba godzin		5 godzin – przygotowanie do zaliczenia oraz zaliczenie.	
Ćw. warsztatowe: 30 godz.		Razem 50 godzin = 2 ECTS	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		rosyjski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę końcową na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • aktywnej pracy na zajęciach, w tym systematycznego i samodzielnego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego – 50%, • zaliczenia ustnego – 50%. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Praca projektowa studenta (prezentacja)	aktywna praca na zajęciach	zaliczenie ustne
Wiedza			
K_W02	x	x	x
K_W05	x	x	x
K_W09	x	x	x
Umiejętności			
K_U01	x	x	x
K_U02	x	x	x
K_U11	x	x	x
Kompetencje			
K_K01	x		x
K_K02	x	x	x

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór przedmiotu

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka rosyjskiego na poziomie min. B2; Podstawowa wiedza filologiczna z zakresu komunikacji na poziomie licealnym.

Cele kształcenia

Kurs jest wprowadzeniem do badań nad kulturą w perspektywie socjologicznej. Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu socjologii kultury, jej obszaru badań, podstawowej terminologii. Zajęcia służą kształtowaniu refleksji społecznej o procesach, zjawiskach i faktach kulturowych. Zdobyta wiedza socjologiczna zastosowana będzie do rozpoznawania, rozumienia i wspierania działań w innych obszarach życia społecznego wobec wyzwań mobilności i wielokulturowości.

Treści programowe

Przedmiot, zakres badań, nauki pokrewne, podstawowe pojęcia i terminy. Ewolucjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm. Co to jest kultura i jak ją badać, czyli socjologiczne ujęcie kultury.

Kultura a natura, kultura a społeczeństwo. Elementy kultury. Kultura w interakcjach społecznych. Funkcje kultury.

Człowiek jako produkt kultury. System aksjo-normatywny: normy i wartości. Tożsamość w społeczeństwach tradycyjnych i nowoczesnych.

Osobowość w różnych kulturach: indywidualizm i kolektywizm. Problem jedności kulturowej społeczeństwa. Społeczne subkultury.

Społeczna kreacja świata. Socjalizacja. Przyswojenie kultury.

Uczestnictwo w kulturze.

Kultura symboliczna: język, komunikacja, znak, symbol. Język i jego znaczenie dla kultury. Hipoteza Sapira-Worfa.

Naród. Kultura narodowa. Kanony kultur narodowych.

Stygmat. Kulturowe mechanizmy wykluczenia

Płeć, etniczność, rasa i wiek jako nowe czynniki tworzące kulturową odmienność. Ciało uspołecznione i płeć kulturowa

Pokrewieństwo i rodzina: spór o naturę i kulturę.

Grupa kulturowo dominująca a mniejszości kulturowe.

Reprodukcja kulturowa. Zmiana społeczna a dynamika kultury. Kulturowe mechanizmy różnicowania i ekskluzji.

Myślenie pierwotne. Religia i magia. Kultura typu religijnego, kultura typu magicznego. Rytuály i obrzędy.

Modernizacja. Kulturowe aspekty modernizacji: sekularyzacja, racjonalizacja i różnicowanie kulturowe. Zmiany w systemie wartości. Masowej świadomości i kultura masowa. Opinia publiczna.

Kultura i subkultury. Ruchy społeczne.

Globalizacja kulturowa i nowa lokalność.

Stare i nowe media. Kultura w świecie cyfrowym

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Castells M., Władza komunikacji, WN PWN, Warszawa 2013

Filipiak M., Socjologia kultury. Zarys zagadnień, Lublin 2000

Kłoskowska A., Socjologia kultury, Warszawa 1981

Korporowicz L., Socjologia kulturowa, WUJ, Kraków 2011

Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2003

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (wybrane pozycje)

- Elliott A., „Jażń ponowoczesna”, [w:] tegoż, *Koncepcje „ja”*, Warszawa 2007, s. 159-165.
- Frazer J.G., *Złota gałąź*, KR, Warszawa, 2002.
- Giddens A., *Konsekwencje nowoczesności*, Kraków 2008, wybrane fragmenty.
- Głazewska E., „Socjalizacja do płci – aspekty społeczno-kulturowe”, [w:] *Wprowadzenie do socjologii kultury*, (red.) M. Filipiak, Lublin 2009.
- Goffman E., „Piętno a tożsamość społeczna”, [w:] tegoż, *Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości*, Gdańsk 2007
- Golka M., „Czy jeszcze istnieje nie-codziennosc?”, [w:] *Barwy codzienności. Analiza socjologiczna*, (red.) M. Bogunia-Borowska, Warszawa 2009.
- Jakubowska H., „Ciało jako jednostkowa i społeczna (re)konstrukcja”, [w:] *też*, *Socjologia ciała*, Poznań 2009.
- Kamińska M., „Internet jako medium autoprezentacji i kreowania tożsamości”, [w:] *też*, *Nieczne memy. Dwanaście wykładów o kulturze internetu*, Poznań 2011.
- Olcoń-Kubicka M., „Proces indywidualizacji we współczesnym społeczeństwie”, [w:] *też*, *Indywidualizacja a nowe formy wspólnotowości*, Warszawa 2009
- Pluta J., „Konstruktywizm, gender i rozum socjologiczny”, [w:] *Genderowe filtry. Różnorodność doświadczenia i percepcji płci w przestrzeni publicznej i prywatnej*, (red.) D. Majka-Rostek, P. Czajkowski, Wrocław 2015.
- Sztompka P., „Życie codzienne - temat najnowszej socjologii”, [w:] *Socjologia codzienności*, (red.) P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska, Kraków 2008.

B. Literatura uzupełniająca

- Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2003
- Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2004
- Barnard A., *Antropologia. Zarys teorii i historii*, PIW, Warszawa, 2006, s. 31- 45 (r. 1).
- Burszta W., *Antropologia kultury*, Poznań 1998
- Giddens A., *Socjologia*, Warszawa 2004
- Levi-Strauss C., *Antropologia strukturalna*, KR, Warszawa, 2000.
- Łuczeczko P. *Zrozumieć własną kulturę. Antropologia współczesności w Polsce*. Kraków. 2006.
- Mucha J. (red.) *Kultura dominująca jako kultura obca*, wyd. Warszawska Oficyna
- Whorf B.L., *Język, myśl, rzeczywistość*, KR, Warszawa, 2002.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W05, K_W09 K_U01, K_U02, K_U11 K_K01, K_K02	K_W01, K_W05, K_W09 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej socjologii kultury, zna terminologię charakterystyczną dla danej dziedziny (K_W02); • ma uporządkowaną, pogłębioną, szczegółową wiedzę z zakresu socjologii kultury (K_W05); • ma pogłębioną wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie socjologii kultury (K_W09).
	Umiejętności K_U01, K_U02, K_U11 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować wiedzę z kultury i socjologii wykorzystując do tego różnorodne źródła oraz wykazując się przy tym umiejętnością formułowania wniosków i krytycznych sądów (K_U01); • opanował pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie socjologii kultury (K_U02); • prezentuje efekty swojej pracy nad socjologią kultury w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych nowoczesnych metod i technik komunikacyjnych (w tym w ramach projektu) (K_U11).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość zakresu swojej wiedzy z zakresu socjologii kultury oraz powiązania jej z dyscyplinami pokrewnymi (K_K01); • kształtuje swoje umiejętności fachowe i rozumie potrzebę ciągłego dążenia do rozwoju własnych kompetencji w zakresie ogólnohumanistycznym, jak też kompetencji personalnych i społecznych (K_K02).

Kontakt

zanna.sladkiewicz@wp.pl